

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai

2019-04- Nr.
Į 2019-04-03 Nr. (23.1-55)SD-1727

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. XI-110 2, 9, 10, 11 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi [Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. XI-110 2, 9, 10, 11 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą](#) (toliau – Projektas), teikia teisinę išvadą.

1. Išanalizavus priežastis, paskatinusias rengti Projektą, Projekto 1 straipsniu siūlomų nuostatų pagrindimą, manytina, šio straipsnio formuluotė – „sumokant šiame įstatyme numatytas išmokas“ – nesprendžia problemos, kuriai spręsti teikiamas Projekto 1 straipsnio pakeitimas. Pastebėtina, kad esminis neatitikimas vis tiek išlieka – Projekto 1 straipsnyje nekeičiama Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio nuostata – „kompensuoja <...> prarastas pajamas ar jų dalį“, t. y. siūloma formuluotė nepaneigia bendros taisyklės, kad šis draudimas yra skirtas kompensuoti dėl motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros prarastas visas pajamas arba jų dalį. Atsižvelgiant į tai, siūlytina apsvarstyti galimybę tobulinti siūlomą reguliavimą, pavyzdžiui, numatant išimtį visų pajamų ar jų dalies kompensavimui Įstatyme.

2. Įvertinus Projekto 2 straipsniu teikiamą siūlymą, Projektas turėtų būti teikiamas gauti išvadai pagal kompetenciją ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai (ties dėl formuluotės, ties dėl realaus galimumo jį įgyvendinti – ar nustatoma atitinkama diagnozė, ar nuo jos gydoma specializuotuose stacionaruose ir pan.).

3. Projekto 3 straipsniu teikiami siūlymai turėtų atsispindėti ir Projekto 1 straipsnyje, kuriame keičiamas Įstatymo 2 straipsnis, nes pagal jo nuostatas ligos socialinis draudimas įstatymų nustatytais atvejais kompensuoja šios rūšies draudimu apdraustiems asmenims, be kita ko, dėl *šeimos narių* ligos prarastas ar negautas pajamas arba jų dalį. Pastebime, kad pagal Įstatymo 3 straipsnio 8 dalį šeimos nariais yra laikomi sutuoktinis, vaikas (įvaikis), motina (tėvas), įmotė (įtėvis), t. y. budintis globotojas ir jo prižiūrimi vaikai Įstatymo taikymo kontekste nėra laikomi šeimos nariais.

4. Lyginant su galiojančiu teisiniu reguliavimu, Projekto 5 straipsnio 2 dalimi teikiamas siūlymas numatyti požymį „nėštumo laikotarpiu“ blogina asmenų padėtį, t. y. siaurina galiojančią teisinį reguliavimą ir trumpina laikotarpį, kuriuo moteris atitinka sąlygas teisei į motinystės išmoką nustatyti. Primintina, kad, remiantis galiojančiu teisiniu reguliavimu, moteris

iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos turi turėti ne trumpesnę kaip *12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius* motinystės socialinio draudimo stažą. Siūlytina šiuo aspektu papildomai įvertinti siūlomą reguliavimą ir prireikus jį tikslinti, pavyzdžiui, atsisakant minėto požymio. Kita vertus, nusprendus priešingai, siūlomas pakeitimas turėtų būti argumentuotas Projekto aiškinamajame rašte.

5. Įstatyme nėra nustatyta, kas laikytina „motinystės socialinio draudimo pabaiga“, todėl ir Projekto 5 straipsnio 2 dalies atitinkamos nuostatos laikytinos neapibrėžtomis, neaiškus jų taikymas. Galbūt šiuo atveju būtų tikslingiau vartoti *apdraustojo asmens* sąvoką arba aiškiai nustatyti momentą, nuo kurio pasibaigtų motinystės socialinis draudimas.

6. Atsižvelgiant į Projekto 2-4 straipsnių pakeitimus, manytina, Projekto 6 straipsnyje turėtų būti numatytas pavedimas (su ankstesne įsigaliojimo data) atitinkamoms institucijoms priimti įgyvendinamuosius teisės aktus, siekiant tinkamai įgyvendinti Projektu teikiamas nuostatas (pavyzdžiui, keisti Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. V-533/A1-189, Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 86). Atitinkama informacija nurodytina Projekto aiškinamojo rašto 11 punkte.

Teisingumo viceministrė

Irma Gudžiūnaitė